

ВАСИЛЬ КІСІЛЬ І ПАРТНЕРИ

АДВОКАТИ І ПРАВНИКИ

Юридичні аспекти ведення бізнесу в ЄС:
Робота з європейськими компаніями.
Відкриття та ведення бізнесу в ЄС
лютий 2015
Володимир Ігонін

ЗМІСТ

Законодавство ЄС щодо діяльності компаній	3-5
Ефект від Угоди про асоціацію між Україною та ЄС	6
Національність і види компанії	7-8
Питання володіння європейською компанією	9-11
Практичні питання заснування компаній в ЄС	12
Критерії для вибору юрисдикції	13
Деякі юрисдикції ЄС: умови угод про уникнення подвійного оподаткування з Україною	14

Система законодавства ЄС

- **Договір про заснування ЄС**
 - основоположні засади і принципи (зокрема щодо права компаній)
- **Регламенти Ради ЄС**
 - акти прямої дії, імплементують положення Договору про заснування ЄС
- **Директиви**
 - адресовані державам-членам на виконання певної поставленої мети (переважно визначають не те, *як робити*, а *чого треба досягти*)
- **рішення та акти "м'якого права"**
 - не обов'язкові, але використовуються для тлумачення законодавства ЄС і важливі на етапі правозастосування

Принципи, визначальні для відкриття компаній

- **свобода підприємницької діяльності (з 1961)**
 - право на заснування “первинне” (власне компанія) і “вторинне” (філії представництва)
 - право вільної участі у капіталі іншої юридичної особи
- **свобода пересування осіб, товарів**
- **свобода надання послуг**
- **свобода руху капіталу**
 - серед іншого, вільна участь у підприємстві шляхом володіння акціями

Директиви Ради ЄС щодо діяльності компаній

- Перша директива про розкриття інформації № 68/151
- Друга директива про капітал акціонерних товариств № 77/91
- Третя директива про злиття № 78/855
- Четверта директива про річну звітність № 78/660
- *(П'ята директива про структуру і управління компанії)* – проект, наразі не прийнята
- Шоста директива про розділення компанії № 82/891
- Сьома директива про консолідовану звітність № 83/349
- Восьма директива про аудиторські перевірки № 2006/43
- *(Дев'ята директива про групи компаній)* – проект, наразі не прийнята
- Десята директива про транснаціональне злиття № 2005/56
- Одинадцята директива про філії іноземних компаній № 89/666
- Дванадцята директива про товариства з одним учасником № 89/667
- Тринадцята директива про поглинання № 2004/25
- Директива про права акціонерів № 2007/36

Угода про асоціацію між Україною та ЄС

- Розділ IV Глава 6 (Заснування підприємницької діяльності...)

національний режим і режим найбільшого сприяння (ст. 88):

ЄС забезпечує режим, що є не менш сприятливим, ніж той, який надано її власним юридичним особам, філіям та представництвам або будь-яким юридичним особам, філіям та представництвам третіх країн, залежно від того, який режим є кращим

- Розділ V Глава 13 (Законодавство про заснування та діяльність компаній, корпоративне управління)

3 основних напрямки гармонізації – 10 директив, строк від 2 до 4 років:

- 1) захист прав акціонерів, кредиторів та інших зацікавлених сторін;
- 2) впровадження міжнародних стандартів та наближення до права ЄС у сфері бухгалтерського обліку (IFRS) та аудиту;
- 3) корпоративне управління

Національність компанії

- Три підходи для визначення національності:
 - 1) англосаксонський (Великобританія, Кіпр, Ірландія) – за місцем реєстрації установчих документів
 - 2) континентальний (Німеччина, Італія, Греція, Болгарія, тощо) – за місцезнаходженням органу управління
 - 3) за місцем фактичного здійснення діяльності
- Національність визначає застосовне до компанії законодавство => => впливає на оподаткування компанії. Сертифікат резидентності
- Договір про заснування ЄС допускає переведення місцезнаходження товариства компанії з однієї юрисдикції в іншу зі зміною права, що застосовується. Проект Чотирнадцятої директиви (відхилений)

Види компаній

- капіталістичні (АТ, ТОВ) vs. особові (командитне, повне, явне товариства)
- компанія (товариство) vs. партнерство
- публічні компанії vs. приватні компанії
- організаційно-правові форми компаній в ЄС не уніфіковані і така задача не стоїть; мета – забезпечити еквівалентний захист прав
- товариство з одним учасником – остаточно дозволено Дванадцятотою директивою (1989)

Володіння європейською компанією

- Способи володіння:
 - пряме володіння компанією – вимагає ліцензії НБУ
 - опосередковане володіння – через номінальних акціонерів
- Типовий пакет документів компанії:
 - свідоцтво про реєстрацію (Certificate of Incorporation)
 - сертифікат акцій (Share Certificate)
 - перший протокол про призначення директорів і секретарів компанії
 - заяви про відставку від директорів і секретарів компанії (без дати)
 - трастова декларація (Declaration of Trust)
 - генеральна довіреність (General Power of Attorney) на ім'я бенефіціара або його довіреної особи
 - договір про надання номінального сервісу (Nominee Services Agreement)
 - печатка (corporate seal), якщо обов'язкова

Акціонерний договір

- Акціонерний договір (Shareholders' Agreement) дозволяє погодити:
 - порядок розпорядження акціями
 - контроль і управління, особливості голосування з окремих питань
 - умови спільного ведення бізнесу, розподіл сфер відповідальності
 - вирішення спорів (суд, арбітраж)
 - вихід з/поділ бізнесу (shotgun, tag-along, drag-along, etc.)
 - обмеження конкуренції
- В Україні для українських товариств законом не передбачений і судами не визнається
- Переваги: конфіденційність, гнучкість, легкість внесення змін і розірвання

Розкриття кінцевого бенефіціара

- В Україні розкрили Єдиний державний реєстр – тепер в реєстрі відкриті дані про кінцевих вигодоодержувачів-фізичних осіб з >25% в компанії
- В Європі готується Четверта директива Європейського Союзу про боротьбу з відмиванням коштів (Fourth Anti-Money Laundering Directive)
- Окремо у Великобританії на порядку денному зміни до Закону про компанії 2006 року (Companies Act 2006)
- Документи, які подає клієнт для перевірки "*Know Your Client*" (KYC):
 - для юридичних осіб: установчі документи; підтвердження обігу акцій на фондовому ринку (якщо застосовується); список директорів; рішення ради директорів про інвестицію; довіреність; номер банківського рахунку; завірений список підписів;
 - для фізичних осіб: паспорт; місце проживання з письмовими доказами; довідка від банку; довідка від юриста; резюме; джерело походження інвестиційних коштів

Практичні питання відкриття компаній в ЄС

- Строк реєстрації компанії – від декількох робочих днів до 6 тижнів
- Попередня перевірка доступності назви
- Реєстрація нової компанії (from scratch) vs. "полична" (shelf) компанія
- Директором і секретарем можуть виступати юридичні особи.
В деяких юрисдикціях директором може бути тільки фізична особа
- Необхідна юридична адреса в країні реєстрації
- Реєстрація в податкових органах, в т.ч. як платника ПДВ – обов'язкова для торгівлі в ЄС
- Реєстрація Intrastat – обов'язкова для торгівлі товарами в рамках ЄС, використовується для збору інформації та підготовки статистичних даних
- Відкриття банківського рахунку (юрисдикція; репутація; присутність)

Критерії для вибору юрисдикцій

- місьцеве законодавство; оподаткування діяльності, яка планується (!!!)
- договори про уникнення подвійного оподаткування, зокрема з Україною
- репутація юрисдикції (доступ до кредитування, імідж у партнерів)
- вимоги до статутного капіталу (кейс *Centros Ltd vs. Erhvervs-og Selskabsstyrelsen*)
- вимоги щодо звітності, обов'язковості аудиту
- вимоги щодо управління компанією в державі реєстрації
- вимоги щодо місцевого менеджменту/персоналу
- вартість реєстрації і обслуговування (професійні послуги; податки і збори)
- стан банківського сектору, якість публічних послуг, судочинства
- режим конфіденційності
- мови, місцевий менталітет

Деякі юрисдикції ЄС: умови угод про уникнення подвійного оподаткування з Україною

Податок у джерела	Кіпр	Нідерланди	Швейцарія	Польща
дивіденди, %	5 (20% участі АБО інвестиції €100.000) / 15	0 (50% участі + \$300.000) / 5 (20% участі) / 15%	5 (25% участі) / 15	5 (20% участі) / 15
проценти, %	2	2 (від фінансових установ) / 10	10	0 (від фінансових установ) / 10
роялті, %	5 (окремі сфери) / 10	0 (окремі сфери) / 10	10	0 (окремі сфери) / 10

ВИСНОВКИ

- Спільне європейське законодавство та принципи (*acquis communautaire*) визначають основні засади діяльності компаній, але в кожній юрисдикції діє власне національне законодавство, яке регламентує процедури.
 - Законодавство і ділова практика в ЄС забезпечують високий рівень захисту акціонерам компаній, а також достатню гнучкість для врегулювання відносин між собою.
 - Немає універсальної ідеальної юрисдикції. Вибір юрисдикції повинен відбуватися з огляду на специфіку конкретного бізнесу.
 - Для відкриття і подальшого супроводу іноземної компанії, як правило, потрібна допомога надійного і кваліфікованого місцевого консультанта
- NB!** Василь Кісіль і Партнери ексклюзивно представляють в Україні міжнародні мережі:
(i) TerraLex – асоціація незалежних юрфірм (155) зі 100 країн, 17 тисяч юристів та
(ii) Ius Laboris – найбільший у світі альянс юрфірм з трудового права (46 країн, 1300 експертів)

Дякую за увагу!

Бізнес-центр Леонардо
вул. Богдана Хмельницького 17/52-А
Київ, 01030, Україна

[Володимир Ігонін](#)

Радник

ЮФ “Василь Кісіль і Партнери”

<http://www.kisilandpartners.com/>

igonin@vkr.kiev.ua

Тел.: +380 (44) 581 77 77

Факс: +380 (44) 581 77 70

WWW.KISILANDPARTNERS.COM